

పరిచయం

స్టాక్ మార్కెట్ ప్రపంచంలోకి అడుగుపెట్టడానికి స్వాగతం! బడ్జెట్ తక్కువగా ఉన్నా, నేర్చుకోవాలనే అభిరుచి ఎక్కువగా ఉందా? "డబ్బు ఖర్చు చేయకుండా quality education possible" అనే మాటను గుర్తుంచుకోండి. ఈ హ్యాండ్‌బుక్ యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం ఒకటే: స్టాక్ మార్కెట్‌ను భయానకంగా కాకుండా, అందరికీ అందుబాటులో ఉండేలా చేయడం. మీ ప్రయాణంలో అవసరమైన మొదటి, ముఖ్యమైన దశలను సరళంగా మరియు స్పష్టంగా వివరించడమే మా లక్ష్యం. రండి, ఈ అద్భుతమైన ప్రపంచాన్ని కలిసి అన్వేషిద్దాం.



FINVIRAJ.COM

1. స్టాక్ మార్కెట్ అంటే ఏమిటి?

1.1. ఒక సాధారణ పరిచయం

చాలా సరళంగా చెప్పాలంటే, స్టాక్ మార్కెట్ అనేది "సంస్థలు తమలో కొంత భాగాన్ని ప్రజలకు విక్రయించే వేదిక". ఈ భాగాలనే **షేర్లు (Shares)** లేదా **స్టాక్స్ (Stocks)** అంటారు. మీరు ఒక కంపెనీ షేర్లను కొనుగోలు చేస్తే, మీరు ఆ కంపెనీలో కొంత భాగానికి యజమాని అవుతారు. ఉదాహరణకు, మీరు మీ వీధిలో ఉన్న ఒక పెద్ద కిరాణా దుకాణంలో ఒక చిన్న భాగాన్ని కొనుగోలు చేసినట్లుగా ఊహించుకోండి. ఆ దుకాణం లాభాలు ఆర్జిస్తే, మీ వాటా విలువ కూడా పెరుగుతుంది.

స్టాక్ మార్కెట్ వల్ల రెండు ప్రధాన ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి:

1. **కంపెనీలకు:** తమ వ్యాపారాన్ని విస్తరించడానికి అవసరమైన మూలధనాన్ని (డబ్బును) సేకరించడానికి ఇది సహాయపడుతుంది.
2. **పెట్టుబడిదారులకు:** వారు పెట్టిన పెట్టుబడిపై రాబడి పొందడం ద్వారా తమ సంపదను పెంచుకోవడానికి ఒక గొప్ప అవకాశాన్ని అందిస్తుంది.

1.2. రెండు రకాల మార్కెట్లు

స్టాక్ మార్కెట్‌లో ప్రధానంగా రెండు విభాగాలు ఉంటాయి: ప్రైమరీ మార్కెట్ మరియు సెకండరీ మార్కెట్.

ప్రైమరీ మార్కెట్ (Primary Market)	సెకండరీ మార్కెట్ (Secondary Market)
ఒక కంపెనీ మొదటిసారిగా తన షేర్లను ప్రజలకు విక్రయించే ప్రదేశం ఇది.	ఇదివరకే జారీ చేయబడిన (ఉనికిలో ఉన్న) షేర్లను పెట్టుబడిదారుల మధ్య కొనుగోలు మరియు అమ్మకం చేసే ప్రదేశం ఇది.
దీనిని సాధారణంగా IPO (Initial Public Offering) అని పిలుస్తారు.	మనం సాధారణంగా టీవీలో లేదా వార్తలలో చూసే ట్రేడింగ్ అంతా ఇక్కడే జరుగుతుంది.

1.3. ముఖ్యమైన సంస్థలు

భారతదేశ స్టాక్ మార్కెట్ వ్యవస్థను పర్యవేక్షించడానికి మరియు నిర్వహించడానికి కొన్ని కీలకమైన సంస్థలు ఉన్నాయి.

- **SEBI (సెక్యూరిటీస్ అండ్ ఎక్స్ఛేంజ్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా):** ఇది భారతదేశ స్టాక్ మార్కెట్‌ను నియంత్రించే మరియు పర్యవేక్షించే ప్రభుత్వ సంస్థ. పెట్టుబడిదారుల ప్రయోజనాలను కాపాడటం దీని ముఖ్య విధి.
- **స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజీలు (Stock Exchanges):** ఇవి షేర్ల కొనుగోలు మరియు అమ్మకాలు జరిగే వ్యవస్థీకృత మార్కెట్లు. భారతదేశంలో రెండు ప్రధాన ఎక్స్ఛేంజీలు ఉన్నాయి:

- BSE (బాంబే స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజీ)
- NSE (నేషనల్ స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజీ)



FINVIRAJ.COM

ఇప్పుడు మీకు మార్కెట్ నిర్మాణంపై ఒక అవగాహన వచ్చింది. అయితే, ఈ మార్కెట్‌లో షేర్ల ధరలు ఎందుకు రోజూ టీవీ వార్తలలో కనిపిస్తున్నట్లు పైకి, కిందికి కదులుతూ ఉంటాయో తెలుసుకోవడమే మీ తదుపరి అడుగు.

2. స్టాక్ ధరలు ఎందుకు మారుతాయి?

ఒక షేర్ ధర స్థిరంగా ఉండదు; అది అనేక కారణాల వల్ల నిరంతరం మారుతూ ఉంటుంది. స్టాక్ ధరలను ప్రభావితం చేసే ప్రధాన అంశాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి:

- 1. కంపెనీ పనితీరు (Company Performance):** కంపెనీ లాభాలు, అమ్మకాలు పెరిగితే లేదా భవిష్యత్తులో మంచి వృద్ధి అవకాశాలు ఉంటే, దాని షేర్ ధర పెరుగుతుంది. పనితీరు బాగాలేకపోతే ధర తగ్గుతుంది.
- 2. ఆర్థిక పరిస్థితులు (Economic Conditions):** దేశం యొక్క GDP వృద్ధి, ద్రవ్యోల్బణం (inflation), మరియు వడ్డీ రేట్లు వంటివి మొత్తం మార్కెట్‌ను ప్రభావితం చేస్తాయి.
- 3. ప్రభుత్వ విధానాలు (Government Policies):** ప్రభుత్వం తీసుకునే నిర్ణయాలు, పన్నుల విధానాలు కొన్ని పరిశ్రమలపై లేదా మొత్తం మార్కెట్‌పై ప్రభావం చూపుతాయి.
- 4. ప్రపంచ మార్కెట్లు (Global Markets):** ఇతర దేశాల మార్కెట్లలో జరిగే పెద్ద మార్పులు మన దేశ మార్కెట్‌ను కూడా ప్రభావితం చేయవచ్చు.
- 5. డిమాండ్ మరియు సరఫరా (Demand and Supply):** ఇది అత్యంత ప్రాథమిక సూత్రం. ఒక షేర్‌ను కొనడానికి ఎక్కువ మంది ఆసక్తి చూపిస్తే (అధిక డిమాండ్), దాని ధర పెరుగుతుంది. అమ్మేవారు ఎక్కువైతే (అధిక సరఫరా), ధర తగ్గుతుంది.

మార్కెట్‌ను శాసించే బాహ్య శక్తులను మనం అర్థం చేసుకున్నాం, కానీ మీ పెట్టుబడి ప్రయాణంలో అతివెద్ద శక్తి మీరే. మీ నిర్ణయాలను మార్కెట్ కంటే ఎక్కువగా మీ భావోద్వేగాలే ఎలా ప్రభావితం చేస్తాయో ఇప్పుడు చూద్దాం.

3. పెట్టుబడిదారుడి మనస్తత్వం: భావోద్వేగాలను నియంత్రించడం

స్టాక్ మార్కెట్‌లో విజయం సాధించడానికి కేవలం జ్ఞానం లేదా నెపృణ్యం మాత్రమే సరిపోదు. మీ భావోద్వేగాలను అర్థం చేసుకుని, వాటిని నియంత్రించడం కూడా అంతే ముఖ్యం. దీనినే "ట్రేడింగ్ సైకాలజీ" అంటారు. పెట్టుబడి నిర్ణయాలను ప్రభావితం చేసే నాలుగు ముఖ్యమైన భావోద్వేగాలు మరియు వాటిని ఎలా ఎదుర్కోవాలో ఇక్కడ ఉన్నాయి.

- భయం (Fear)

- ప్రమాదం: మార్కెట్ పడిపోతున్నప్పుడు లేదా నష్టాలు వస్తున్నప్పుడు భయంతో ఆందోళనకు గురై తొందరపాటు నిర్ణయాలు తీసుకోవడం.
- నియంత్రణకు చిట్కా: మీకు దేని గురించి భయం ఉందో ముందుగానే అర్థం చేసుకోండి మరియు దానికి ఒక ప్రణాళికను సిద్ధం చేసుకోండి. ఇది ప్రేడింగ్ సమయంలో ఆందోళనను తగ్గిస్తుంది.

నేను నా అనుభవంతో చూసిన అతి పెద్ద పొరపాటు ఇదే. లాభాలు వస్తున్నప్పుడు, సరిగ్గా ఎప్పుడు బయటకు రావాలో తెలియకపోవడమే చాలా నష్టాలకు కారణమవుతుంది.



- అత్యాశ (Greed)

- ప్రమాదం: లాభాలు వస్తున్నప్పుడు, "ఇంకా పెరుగుతుంది" అనే అత్యాశతో సరైన సమయంలో అమ్మకుండా, ఎక్కువ కాలం వేచి ఉండటం. ఇది వచ్చిన లాభాలను కూడా కోల్పోయేలా చేస్తుంది.
- నియంత్రణకు చిట్కా: స్పష్టమైన లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకోండి మరియు మీ ప్రేడింగ్ ప్రణాళికకు కట్టుబడి ఉండండి. వాస్తవాల ఆధారంగా నిర్ణయాలు తీసుకోండి, అత్యాశతో కాదు.

- పశ్చాత్తాపం (Regret)

- ప్రమాదం: ఒక మంచి అవకాశాన్ని కోల్పోయినందుకు లేదా గతంలో చేసిన తప్పుకు పశ్చాత్తాపపడి, దాన్ని సరిదిద్దడానికి ఆలోచించకుండా వెంటనే మరో ప్రేడ్ చేయడం.
- నియంత్రణకు చిట్కా: మీరు కొన్నిసార్లు గెలుస్తారు, కొన్నిసార్లు ఓడిపోతారు అనే వాస్తవాన్ని అంగీకరించండి. ప్రేడింగ్ లో పశ్చాత్తాపానికి చోటు లేదు.

- ఆశ (Hope)

- ప్రమాదం: నష్టపోతున్న ప్రేడ్ ను, అది తిరిగి లాభాల్లోకి వస్తుందనే గుడ్డి ఆశతో పట్టుకుని వేలాడటం. ఇది మరిన్ని నష్టాలకు దారితీయవచ్చు.

- నియంత్రణకు చిట్కా: ఆశపెక్తాకుండా, ఒక స్పష్టమైన వ్యూహంపై ఆధారపడండి. కోరికతో కూడిన

ఆలోచనలు పెట్టుబడికి ఉత్తమ మార్గం కాదు.

భావోద్వేగాలపై నియంత్రణ సాధించడం మొదటి మెట్టు అయితే, సరైన జ్ఞానాన్ని సంపాదించడం రెండవది. మీ అభ్యాస ప్రయాణాన్ని ప్రారంభించడానికి ఇక్కడ ఒక ఆచరణాత్మక, ఉచిత మార్గం ఉంది.

4. మీ మొదటి అడుగులు: ఒక ఉచిత అభ్యాస మార్గం

ఈ విభాగం పూర్తిగా ఉచిత వనరులపై ఆధారపడి, ఒక సంపూర్ణ ప్రారంభకుడి కోసం రూపొందించిన స్పష్టమైన, దశల వారీ అభ్యాస మార్గాన్ని అందిస్తుంది.



4.1. మొదటి 1-2 వారాలు: పునాది వేయండి

FINVIRAJ.COM

ఈ మొదటి దశలో, స్టాక్ మార్కెట్ యొక్క ప్రాథమికాలను అర్థం చేసుకోవడంపై దృష్టి పెట్టండి.

- వీడియోలు చూడండి: YouTubeలో Fin Viraj వంటి ఛానెళ్లలో "Basics of Stock Market" ప్లేలిస్ట్లను చూడండి.
- యాప్ డౌన్లోడ్ చేసుకోండి: FinViraj వంటి లెర్నింగ్ యాప్ను డౌన్లోడ్ చేసుకుని, అందులోని ఉచిత కంటెంట్ను యాక్సెస్ చేయండి.
- వ్యాసాలు చదవండి: "Stock Market గ్రంథాలయం" వంటి ఆన్లైన్ వనరులలో పరిచయ వ్యాసాలను చదవండి.
- కమ్యూనిటీలో చేరండి: టెలిగ్రామ్ వంటి లెర్నింగ్ కమ్యూనిటీలలో చేరి, ఇతరులు ఏమి చర్చిస్తున్నారో గమనించండి.

4.2. 3-4 వారాలు: మార్కెట్ భాషను నేర్చుకోండి

ఇప్పుడు మీ జ్ఞానాన్ని పరీక్షించుకుని, మార్కెట్ యొక్క భాషను నేర్చుకోవడంపై దృష్టి పెట్టండి.

- క్వీజ్లు ప్రయత్నించండి: ప్రారంభ స్థాయి క్వీజ్ల ద్వారా మీ అవగాహనను పరీక్షించుకోండి.

- **మహానుభావుల నుండి నేర్చుకోండి:** వారెన్ బఫెట్, రాకేష్ జన్ జన్ వాలా వంటి దిగ్గజ పెట్టుబడిదారుల తత్వాలను అధ్యయనం చేయండి.
- **ప్రాక్టీస్ చేయండి:** వర్చువల్ ట్రేడింగ్ సాధనాన్ని ఉపయోగించి, నిజమైన డబ్బును రిస్క్ చేయకుండా మీరు నేర్చుకున్న విషయాలను ప్రాక్టీస్ చేయండి.

4.3. రెండవ నెల: సాంకేతిక పరిజ్ఞానం పొందండి

ఈ దశలో, మరింత ఆచరణాత్మక నేపుణ్యాలను సంపాదించడంపై దృష్టి పెట్టండి.

- **చార్ట్లను చదవడం నేర్చుకోండి:** YouTube ట్యుటోరియల్స్ ద్వారా చార్ట్లను ఎలా విశ్లేషించాలో నేర్చుకోండి.
- **క్యాండిల్స్టిక్ ప్యాటర్న్లను అధ్యయనం చేయండి:** ఆన్లైన్ వ్యాసాల నుండి క్యాండిల్స్టిక్ ప్యాటర్న్ల గురించి తెలుసుకోండి.
- **ఉచిత సాధనాలను ఉపయోగించండి:** స్వింగ్ స్క్రీనర్ వంటి ఉచిత సాధనాలతో స్టాక్లను ఫిల్టర్ చేయడం ప్రాక్టీస్ చేయండి.
- **గతం నుండి నేర్చుకోండి:** గతంలో జరిగిన మార్కెట్ క్రాష్ల గురించి చదివి, వాటి నుండి పాఠాలు నేర్చుకోండి.

4.4. మూడవ నెల: అభ్యాసం ప్రారంభించండి

మీ ప్రారంభ అభ్యాస ప్రయాణంలోని చివరి దశ ఇది.

- **ట్రేడింగ్ జర్నల్ ప్రారంభించండి:** పేపర్ ట్రేడింగ్ (వర్చువల్ మనీ)తో మీ పురోగతిని ట్రాక్ చేయడానికి ఒక జర్నల్ ప్రారంభించండి.
- **భావనలను వర్తింపజేయండి:** మీరు నేర్చుకున్న భావనలను మీ పేపర్ ట్రేడ్లలో వర్తింపజేయండి.
- **చర్చలలో పాల్గొనండి:** కమ్యూనిటీ చర్చలలో ప్రశ్నలు అడగండి మరియు ఇతరుల అనుభవాల నుండి నేర్చుకోండి.

మూడు నెలల పాటు పునాది వేసుకున్న తర్వాత, మీరు సిద్ధాంతం నుండి ఆచరణలోకి అడుగుపెట్టే సమయం వచ్చింది.

నిజమైన పెట్టుబడికి సిద్ధం కావడానికి అవసరమైన ఖాతాలను ఎలా తెరవాలో ఇప్పుడు తెలుసుకుందాం.



5. పెట్టుబడికి సిద్ధమవడం: మీ ఖాతాలను తెరవడం

స్టాక్ మార్కెట్‌లో పెట్టుబడి పెట్టడం ప్రారంభించడానికి, మీకు కొన్ని ముఖ్యమైన ఖాతాలు అవసరం. ఈ ప్రక్రియ ఇప్పుడు చాలా సులభం మరియు ఆన్‌లైన్‌లో కూడా చేయవచ్చు.

5.1. మూడు ముఖ్యమైన ఖాతాలు

బ్యాంకులో డబ్బు దాచుకోవడానికి, కొన్ని వస్తువులను ఇంట్లో భద్రపరచడానికి, మరియు మార్కెట్‌కు వెళ్లి కొనడానికి మనం వేర్వేరు పనులు చేసినట్లే, స్టాక్ మార్కెట్‌లో కూడా ప్రతి పనికి ఒక ప్రత్యేక ఖాతా ఉంటుంది. ఇది మీ డబ్బును మరియు షేర్లను సురక్షితంగా, వ్యవస్థీకృతంగా ఉంచడంలో సహాయపడుతుంది. సెక్యూరిటీల మార్కెట్‌లో ట్రేడింగ్ చేయడానికి ఈ మూడు ఖాతాలు తప్పనిసరి.

ఖాతా రకం (Account Type)	ముఖ్య ఉద్దేశ్యం (Primary Purpose)
సేవింగ్స్ బ్యాంక్ ఖాతా (Savings Bank Account)	షేర్లు కొనడానికి లేదా అమ్మినప్పుడు డబ్బును బదిలీ చేయడానికి/స్వీకరించడానికి.
డీమాట్ ఖాతా (Demat Account)	మీరు కొనుగోలు చేసిన షేర్లను ఎలక్ట్రానిక్ రూపంలో భద్రపరచడానికి.
ట్రేడింగ్ ఖాతా (Trading Account)	స్టాక్ ఎక్స్‌చేంజ్‌లో షేర్లను కొనడానికి మరియు అమ్మడానికి ఆర్డర్లు పెట్టడానికి.

5.2. ఖాతా తెరిచే ప్రక్రియ

ఖాతాలను తెరవడానికి మొదటి దశ **KYC (Know Your Client)** ప్రక్రియను పూర్తి చేయడం. ఇది మీ గుర్తింపును ధృవీకరించడానికి ఉద్దేశించినది. ఈ ప్రక్రియను భౌతికంగా (ఫారమ్‌లు నింపి) లేదా ఆన్‌లైన్‌లో (e-KYC) కూడా పూర్తి చేయవచ్చు.

ఈ ప్రక్రియ కోసం అవసరమైన మూడు అత్యంత కీలకమైన పత్రాలు:

- **PAN కార్డ్ (PAN Card):** ఇది తప్పనిసరి పత్రం.
- **గుర్తింపు రుజువు (Proof of Identity):** ఉదాహరణకు, ఆధార్ కార్డ్, ఓటర్ ఐడి, పాస్‌పోర్ట్.
- **చిరునామా రుజువు (Proof of Address):** ఉదాహరణకు, ఆధార్ కార్డ్, యుటిలిటీ బిల్లులు, పాస్‌పోర్ట్.

మీ ఖాతాలు సిద్ధమైన తర్వాత, విజయవంతమైన పెట్టుబడిదారుడిగా మారడానికి కొన్ని ముఖ్య సూత్రాలను పాటించడం చాలా ముఖ్యం.



FINVIRAJ.COM

6. విజయానికి కొన్ని ముఖ్య సూత్రాలు

మీ స్టాక్ మార్కెట్ ప్రయాణంలో మిమ్మల్ని సరైన మార్గంలో నడిపించడానికి ఇక్కడ కొన్ని ముఖ్యమైన చేయవలసినవి మరియు చేయకూడనివి ఉన్నాయి.

6.1. చేయవలసినవి (Do's ✓)

- **నిరంతరం నేర్చుకోండి (Consistent Learning):** ప్రతిరోజూ కనీసం 1 గంట సమయం కేటాయించండి. మార్కెట్ ఎప్పుడూ మారుతూ ఉంటుంది, కాబట్టి నేర్చుకోవడం ఎప్పుడూ అవసరం.
- **నోట్స్ తీసుకోండి (Take Notes):** మీరు నేర్చుకున్న ముఖ్యమైన విషయాలను రాసుకోండి. ఇది భవిష్యత్తులో పునశ్చరణకు సహాయపడుతుంది.
- **ప్రాక్టీస్ చేయండి (Practice Regularly):** నిజమైన డబ్బు పెట్టే ముందు పేపర్ ట్రేడింగ్ ద్వారా బాగా ప్రాక్టీస్ చేయండి.
- **ప్రశ్నలు అడగండి (Ask Questions):** ఏ ప్రశ్న కూడా చిన్నది కాదు. సందేహాలను నివృత్తి చేసుకోవడానికి వెనుకాడకండి.

- **ఓపికగా ఉండండి (Be Patient):** విజయం రాత్రికి రాత్రే రాదు. మార్కెట్‌లో ఓపిక చాలా ముఖ్యం. మంచి విత్తనం నాటితే అది మహా వృక్షం అవ్వడానికి సమయం పట్టినట్లే, మంచి కంపెనీలో పెట్టిన పెట్టుబడి పెరగడానికి కూడా సమయం పడుతుంది.
- **SEBI-రిజిస్టర్డ్ మధ్యవర్తులతో మాత్రమే డీల్ చేయండి (Deal only with SEBI-registered intermediaries):** మోసాల నుండి మిమ్మల్ని మీరు రక్షించుకోవడానికి ఇది చాలా ముఖ్యం.

6.2. చేయకూడనివి (Don'ts x)

- **టిప్స్ ఫాలో అవ్వకండి (Don't Follow Tips):** ఇతరులు ఇచ్చే టిప్స్‌పై ఆధారపడకుండా, మీ స్వంతంగా విశ్లేషణ చేయడం నేర్చుకోండి.
- **త్వరగా డబ్బు సంపాదించాలని ఆశించవద్దు (Don't Expect Quick Money):** అసహనం మరియు అత్యాశ నష్టాలకు దారితీస్తాయి.
- **మీ యూజర్ ఐడి మరియు పాస్‌వర్డ్‌ను ఎవరితోనూ పంచుకోవద్దు (Don't share your user ID and password):** మీ ఖాతా భద్రత మీ బాధ్యత.
- **హామీతో కూడిన రాబడికి ఆశపడవద్దు (Beware of assured/guaranteed returns):** స్టాక్ మార్కెట్‌లో ఎవరూ హామీతో కూడిన రాబడిని ఇవ్వలేరు. అటువంటి వాగ్దానాల పట్ల జాగ్రత్తగా ఉండండి.
- **ఒకేసారి అధిక సమాచారం తెలుసుకోవాలని ప్రయత్నించవద్దు (Avoid Information Overload):** దశలవారీగా నేర్చుకోండి. ఒకేసారి అధిక సమాచారం మిమ్మల్ని గందరగోళానికి గురి చేస్తుంది.



FINVIRAJ.COM

ముగింపు: మీ ప్రయాణం ఇప్పుడే మొదలైంది

గుర్తుంచుకోండి, స్టాక్ మార్కెట్ విద్య అనేది ఒక హక్కు, ప్రత్యేక అధికారం కాదు. నాణ్యమైన విద్య ఉచితంగా లభించగలదు మరియు డబ్బు లేకపోవడం నేర్చుకోవడానికి ఎప్పుడూ అడ్డంకి కాకూడదు. విజయం అనేది మీరు ఎంత డబ్బు ఖర్చు

చేశారనే దానివైకాకుండా, మీ అంకితభావం, అభ్యాసం మరియు ఓపికపై ఆధారపడి ఉంటుంది. మీ ప్రయాణంలో మీరు
ఒంటరి కాదు; నేర్చుకోవడానికి మరియు పెరగడానికి ఒక పెద్ద కమ్యూనిటీ మీకు మద్దతుగా ఉంటుంది.

మీ ఆర్థిక అక్షరాస్యత ప్రయాణం ఉచితంగా ప్రారంభమవుతుంది. మీ విజయం మీపై ఆధారపడి ఉంటుంది! 